

Offentliggjort d. 27. maj 2014

06.11.2014-22 Vidneafhøring skattemedarbejder
20140527 TC/BD

Vidneafhøring af skattemedarbejder – Retten i Aarhus's kendelse af 15/5 2014, jr. nr. BS 13-1321/2013[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Retten i Aarhus tillod ved en kendelse af 15/5 2014, at en medarbejder ved SKAT blev afhørt som vidne under en skattesag, der verserede ved Retten i Aarhus. Kendelsen er baseret på det synspunkt, at har en medarbejder kendskab til en konkret sag, der rækker ud over, hvad der fremgår af sagens dokumenter, vil der ikke være grundlag for at afskære en vidneafhøring som uden betydning for sagen.

Udfaldet af en skattesag ved domstolene kan i vidt omfang bero på en række forhold hos skattemyndighederne, der samtidig er modpart. Dette gælder eksempelvis skattemyndighedernes praksis på et givet område, jf. Spleths kommentar i UfR 1965 B, s. 250 ff. Videre kan nævnes fejl og mangler ved sagsbehandlingen, der ikke umiddelbart fremgår af sagens dokumenter.

Ikke sjældent kan skatteyderen - med større eller mindre ret - have den opfattelse, at en afhøring af relevante personer hos SKAT som vidner i en verserende skattesag for domstolene kan have betydning for sagens udfald.

Adgangen til at foranstalte en vidneafhøring af skattemedarbejdere er nærmere reguleret i retsplejelovens kap. 18, §§ 168 ff.

Efter retsplejelovens § 168 har enhver med de i loven fastsatte undtagelser pligt til at afgive forklaring for retten som vidne.

Offentliggjort d. 27. maj 2014

For offentligt ansatte gælder herved den i § 169, stk. 1, 1. pkt. hjemlede særlige regel, hvorefter tjenestemænd eller andre, der handler i offentligt eller dermed ligestillet hverv, ikke uden samtykke af vedkommende myndighed må afkræves vidneforklaring om forhold, med hensyn til hvilke der i det offentlige interesse påhviler dem tavshedspligt. Af § 169, stk. 2, 1. pkt. fremgår videre, at nægtes samtykke, kan retten, såfremt forklaringens afgivelse findes at være af afgørende betydning for sagens udfald, pålægge vedkommende myndighed over for retten at redegøre for grundene til nægtelsen. Finder retten herefter, at hensynet til hemmeligholdelse bør vige for hensynet til sagens oplysning, kan den bestemme, at vidneforklaring skal afgives.

Trods disse - relativt begrænsede - betingelser for vidneafhøring af offentligt ansatte har spørgsmålet om adgang til at afhøre skattemedarbejdere i konkrete skattesager ved domstolene været omtvistet i tilfælde, hvor SKAT har protesteret mod vidneafhøringen.

Vidneafhøring om konkrete sager

Der er i almindelighed ikke noget til hinder for at foranstalte vidneafhøringer af medarbejdere ved SKAT vedrørende **konkrete faktiske forhold eller hændelsesforløb i enkeltssager**, og sådanne afhøringer foretages ikke sjældent i skattesager; ikke blot på skatteyderens initiativ, men også på SKAT's initiativ, se herved TfS 2011, 800 BR (SKM2011.585.BR), TfS 2013, 634 BR (SKM2013.385.BR), TfS 2014, 238 VLD (SKM2013.850.VLR) og SKM2014.271.BR.

Hvor SKAT har protesteret mod afhøringen, har domstolene tilbage i tid været restriktive i henseende til accept af vidneafhøring. Østre Landsret afviste tilbage i 1990'erne, jf. TfS 1995, 42 ØLK, at 2 medlemmer af det daværende Ligningsråd og 2 ansatte i Ligningsrådets sekretariat skulle afhøres som vidner. Begrundelsen var, at hensynet til hemmeligholdelse ikke fandtes at burde vige for hensynet til sagens oplysning, da bl.a. det tema, som skatteyderen havde angivet for vidneafhøringen, måtte anses for uden betydning for sagens afgørelse, jf. retsplejelovens § 341. Se tillige TfS 2010, 247 VLK (SKM2010.77.VLR) og TfS 2011, 49 BR (SKM2010.599.BR).

Offentliggjort d. 27. maj 2014

Vidneafhøring om sådanne forhold er ligeledes blevet afslået med henvisning til, at de omhandlede forhold bedre eller lige så godt søges tilvejebragt gennem skriftlig erklæring fra de pågældende, se herved til illustration TfS 2001, 758 ØLK (SKM2001.606.ØLR), TfS 2003, 225 VLK og TfS 2007, 465 ØLK, omtalt i JUS 2007/5.

Vidneafhøring om administrativ praksis

Der foreligger tillige eksempler på, at skattemedarbejdere har afgivet forklaring vedrørende **eksistensen eller indholdet af en given administrativ praksis**, se herved særligt TfS 2005, 126 ØLD.

Men vidneafhøring vedrørende denne type oplysninger er også set afvist, se herved TfS 2003, 661 VLK (SKM2003.300.VLR), omtalt i JUS 2003, 31. Landsretten anførte her som begrundelse, at vidneførelse af en sagsbehandler i en kommunal forvaltning til belysning af spørgsmål om skatteforvaltningens praksis på et givet område ikke var egnet som bevismiddel i en retssag om en skatteydere konkrete skatteansættelse. Oplysningerne herom kunne således efter landsrettens opfattelse mere betryggende opnås ved indhentelse af skriftlig erklæring fra skatteforvaltningen. Skatteyderen begæring om vidneførelse af en sagsbehandler ved skatteforvaltningen blev med henvisning til retsplejelovens § 341 herefter ikke taget til følge.

Et synspunkt om tilvejebringelse af oplysninger gennem erklæringer fremfor vidneafhøringer synes da også at have noget mere for sig, når sagens genstand vedrører eksistensen eller indholdet af en administrativ praksis, end i tilfælde, hvor oplysningerne drejer sig om faktiske forhold eller hændelsesforløb i konkrete skattesager. Heroverfor kan anføres, at en sådan fremgangsmåde for så vidt havde været fulgt forud for vidneafhøringen i sagen ref. i TfS 2005, 126 ØLD og da med Skatteministeriet som rekvirent, men med besvarelser af svingende indhold.

Retten i Aarhus' kendelse af 15/5 2014

Retten i Aarhus' kendelse af 15/5 2014 drejer sig om en skatteydere anmodning om afhøring af en skattemedarbejder vedrørende skatteyderens forhold, herunder indholdet af drøftelser mellem medarbejderen og skatteyderen i henseende til skatteyderens bestræbelser på at samarbejde med SKAT. Der var således tale om en afhøring vedrørende faktiske

Offentliggjort d. 27. maj 2014

forhold i en konkret sag. Den materielle sag drejede sig om moms vedrørende byggearbejder.

Retten i Aarhus tillod her en vidneafhøring af den pågældende skattemedarbejder.

Som begrundelse henviste Retten til, at Retten ikke fandt at kunne fastslå med sikkerhed, at den pågældende medarbejder alene havde kendskab til sagen gennem de dokumenter, der var fremlagt under retssagen. På denne baggrund fandt retten *ikke grundlag for at afskære* skatteyderen fra at føre skattemedarbejderen som vidne med henvisning til, at medarbejderens vidneforklaring var uden betydning for sagen og dermed i strid med retsplejelovens § 341.

Med kendelsen anerkendes det - vel for så vidt åbenbare forhold - at en given skattemedarbejder kan være i besiddelse af oplysninger, der ikke foreligger i dokumentform, om en konkret sag.

Resultatet ligger herefter lige for, nemlig at det ikke på forhånd kan afvises, at også sådanne oplysninger kan have betydning for sagens udfald.

Med kendelsen er skabt en længe tiltrængt større ligevægt mellem på den ene side skatteyderens og på den anden side skattemyndighedernes adgang til at oplyse konkrete sager gennem vidneafhøring af skattemedarbejdere.

— o —

